

Fælles fagligt grundlag

Fagligt grundlag for det pædagogiske arbejde på 0-6 års området i Hedensted kommune

Et fælles fagligt grundlag – en trædesten

Det fælles faglige grundlag er en beskrivelse af de rammer, som ledere og medarbejdere på 0-6 års området udfolder deres faglighed indenfor i mødet med børn, forældre, kollegaer og andre.

Det er en beskrivelse, som samler og giver et overblik over de indsatser og initiativer, der i fællesskab er blevet arbejdet med de seneste år, og som fortsat er i gang. Formålet er, at tydeliggøre sammenhængen mellem initiativerne, og betone det sprog og den tilgang, som vi er fælles om - uanset om man arbejder i dagplejen, en naturbørnehave, en idrætsinstitution eller i et dagtilbud med et andet fokus.

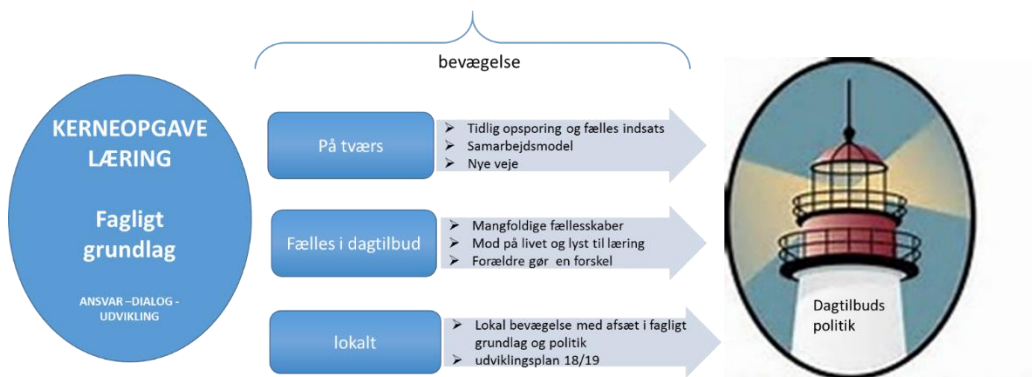
Det er en tydeliggørelse af den fælles kurs/tilgang, som binder dagtilbuddene sammen, og som er med til at skabe et fælles afsæt for en kollektiv læring og bevægelse til gavn for kommunens børn.

Selve arbejdet med og omsætningen af den fælles faglige tilgang kommer til udtryk på forskellige måder i den lokale praksis. Her vil der fortsat være plads til, at dagtilbuddene benytter sig af de metoder der, ud fra børnegruppe og fokusområde, er de mest hensigtsmæssige.

Politik i bevægelse

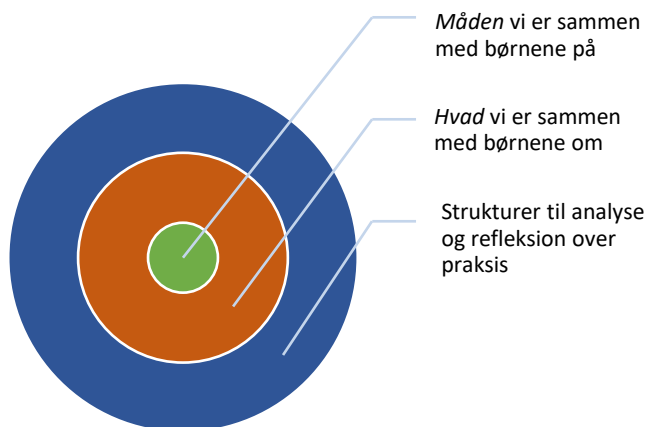
Med vores Dagtilbudspolitik er der sat en retning for, hvad vi i Hedensted kommune vil opnå med dagtilbudsområdet og med alle kommunens 0-6 årige. Selve omsætningen er et udviklingsarbejde, som sker gennem lokale strategier og udviklingsplaner. Det faglige grundlag bliver vores fælles trædesten, som vi tager afsæt fra, når vi via det lokale, fælles og tværgående spor sætter vores Dagtilbudspolitik i bevægelse. Nedenstående illustration viser visuelt vores fælles strategi og udviklingsplan.

Politik i bevægelse

Fælles fagligt grundlag – en sammenhæng

Følgende model illustrerer og tydeliggør sammenhængen mellem de enkelte elementer i det fælles faglige grundlag¹.

Den inderste cirkel drejer sig om *'Måden vi er sammen med børnene på'* og refererer til Medieret læring og arbejdet med pædagogiske læreprocesser. Den midterste cirkel - *'Hvad vi er sammen med børnene om'* rummer den pædagogiske læreplan og KLAR til Læring. Og den yderste cirkel retter fokus på *strukturer til analyse og refleksion over den pædagogiske praksis*, som vi har fået opbygget gennem Program for Læringsledelse.

De enkelte elementer uddybes i de følgende afsnit.

¹ Figuren er udarbejdet af Micki Sunesen, der på et ledermøde i august 2017, gennemgik den for dagtilbudsledere.

Måden vi er sammen med børnene på

Mediering og læreprocesser

Mediated Learning Experience (MLE) stiller skarpt på professionelles relations kompetence og hvordan professionelle, gennem deres samspil med børnene, kan understøtte børns læreprocesser. En grundlæggende tilgang i MLE er, at *alle* børn kan lære og at samspillet mellem barn og voksen har væsentlig betydning for barnets læring og udvikling (udbytte). Det er *måden*, vi er sammen med børnene på, som har betydning for børnenes læring og udvikling.

Måden, vi er sammen med børn på, drejer sig om, hvordan vi gennem en guidende, understøttende og motiverende tilgang får bevæget børnenes læring og udvikling. Formålet er at udvikle og styrke børnenes mestrings- og læringsstrategier hen imod de pædagogiske intentioner.

Med pilen pegende på den professionelles relations kompetence, så fokuseres der ikke alene på børnenes læring - men også på de voksnes læring.

Micki Sunesen² har omformuleret medieringskategorierne, så de kan bruges som 'vejviser' for, hvordan vi kan arbejde med børns lærings- og mestringsstrategier, og hvordan den professionelle skal betragte sin rolle. Udsagnene er formuleret ud fra et barneperspektiv.

² Micki Sunesen har afholdt undervisningsforløb i Medieret læring for medarbejdere og ledere. Micki Sunesen er PhD og Chef for Forskning, pædagogik og læring v. Asept

10 MLE kategorier, som udsagn...

1. Du skal gøre sådan, at jeg lærer mig selv at kende; hvad er det særlige og unikke ved mig?
2. Du skal lære mig at tro på mig selv og mine egne evner. Giv mig en følelse af kompetence.
3. Du skal lære mig at vende noget negativt til noget positivt.
4. Du skal lære mig at planlægge, organisere, kontrollere mine følelser og tænke over mine strategier.
5. Du skal lære mig at søge, sætte og opnå mål.
6. Du skal lære mig at søge det nye og komplekse; du skal udfordre mig.
7. Du skal lære mig at lytte, sætte ord på tanker og følelser, samarbejde og tage hensyn til andre.
8. Du skal give mig en oplevelse af at være en aktiv og værdsat bidragsyder til fællesskabet.
9. Du skal lære mig et fagligt indhold; vis mig verden, historien og kulturen.
10. Du skal huske mig på, at jeg er foranderlig; jeg lærer noget og jeg forandrer mig hele tiden.

Hvad vi er sammen med børnene om

Den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan og de seks læreplanstemaer har til formål, at der systematisk og bevidst arbejdes med at tilrettelægge læringsmiljøer i dagtilbuddet, som understøtter barnets personlige, sociale, kropslige, kognitive og emotionelle læring og dannelse. Den pædagogiske læreplan er en overordnet ramme for *hvad* vi er sammen med børnene om - fordelt på seks temaer.

I juni 2016 udgav Socialministeriet '*Master for en styrket pædagogisk læreplan*', som et pædagogisk grundlag og en ramme for arbejdet med læreplanstemaerne. Dertil kom en opdatering af de seks læreplanstemaer og formulering af brede læringsmål.

Den styrkede læreplan er et værktøj til arbejdet med pædagogiske miljøer og fremhæver sammenhængen mellem de seks læreplanstemaer og det fælles pædagogiske grundlag. De

pædagogiske læringsmiljøer er rammen for børns trivsel og læring, og de brede læringsmål peger på, at det er gennem læringsmiljøerne, at der arbejdes med målene.

Den styrkede læreplan indgår som en væsentlig del af regeringens dagtilbudspolitik *'Stærke dagtilbud – Alle børn skal med i fællesskabet'*, som blev vedtaget i juni 2017. Udarbejdelsen af vores Dagtilbudspolitik er stærkt inspireret af *'Master for en styrket pædagogisk læreplan'*.

KLAR til Læring – i fællesskaber

KLAR til Læring er et tværgående fokus på 0-18 års området.

Omdrejningspunktet er syv kompetencer, som vi ønsker at styrke og udvikle til gavn for børns personlige, sociale og faglige udvikling. På den måde tydeliggør KLAR til Læring *hvad* vi er sammen med børn om og kan kobles sammen med læreplanstemaerne.

Men KLAR til Læring er også den tilgang og den måde, som vi i fællesskab samarbejder på, for at skabe trivsel og læring for alle børn. De syv kompetencer læres, øves og forfines i de fællesskaber, som børn og unge er en del af. Fællesskaberne er betydningsfulde og vigtige arenaer, når vi skal sikre alle børns trivsel, læring og udvikling. Derfor er det vigtigt, at alle børn og unge oplever og indgår i positive og udviklende fællesskaber.

I fællesskab skal vi, både i familien, naboskabet, foreningslivet, lokalområdet og institutionen, være sammen om at hjælpe og understøtte børn og unge.

Sammen kan vi gøre en afgørende forskel for alle børn og unge - også når der er brug for en ekstra hånd i en periode.

Det er KLAR til Læring – i fællesskaber.

Strukturer til analyse og refleksion over praksis

Data- og forskningsinformeret praksis (og ledelse)

Med deltagelsen i Program for Læringsledelse har vi gennem de seneste år haft fokus på at opbygge en struktur, hvor vi systematisk anvender data som afsæt for analyse og refleksion over den pædagogiske praksis.

Det er en analyse- og refleksionsramme, som understøtter undersøgende og reflekterende fællesskaber og en tilgang, hvor vi bruger data og forskning til at kvalificere vores pædagogiske beslutninger og handlinger.

Data danner både grundlag for *hvorfor* vi arbejder med en konkret pædagogisk intention - men er også et afsæt for løbende dokumentation og evaluering af, hvilken betydning det vi er sammen med børnene om, og *måden* vi er sammen med børnene på, får for børnene. Data er rammen for analyse og refleksion over børnenes læring, men også de voksnes læring.

Perspektiver på ledelse og forældresamarbejde

Ledelse af tværfaglighed og samskabelse

I Læring i dagtilbud er den fælles opgave at skabe trivsel, læring og udvikling for alle børn, så de bliver klar til uddannelse og job. Det er en bevægelse som vi ikke skaber alene, men som vi skaber i fællesskab med andre.

Det er en opgave, der kræver, at vi ikke kun har øje for vores egne enheder og egne opgaver, men også løfter blikket og ser opgaven som en del af en større helhed. Det fordrer, at vi tænker ledelse mere samskabende på tværs af organisatoriske, hierarkiske og faglige skel. Og at vi er sammen om at skabe og sikre en fælles kurs, koordinering og følgeskab.

Forældresamarbejde og involvering

At skabe trivsel, læring og udvikling for alle børn er en opgave, som sker i tæt samarbejde med børnenes forældre. Forældre er vigtige og afgørende personer for deres børns læring og udvikling.

Med KLAR til Læring understreges vigtigheden af, at vi har et tæt samarbejde med forældrene. Vi har fortsat fokus på en stærk forældrekontakt, hvor forældre inddrages og involveres aktivt. Børns trivsel, læring og udvikling er et fælles ansvar og sammen skal vi finde frem til og skabe de bedste rammer for børn.

Litteratur og nyttige links:

En styrket pædagogisk læreplan og pædagogiske læringsmiljøer i dagtilbud

Socialministeriets 'Master for en styrket pædagogisk læreplan'

<http://socialministeriet.dk/media/18856/master-for-en-styrket-paedagoiske-laereplan.pdf>

En styrket pædagogisk læreplan: Arbejdsgruppernes forslag til temabeskrivelser, brede pædagogiske læringsmål og punkter om det gode læringsmiljø

<http://socialministeriet.dk/media/18444/arbejdsgruppernes-samlede-bidrag.pdf>

Danmarks Evalueringsinstitut – Inspirationsmateriale: Organisering af et godt læringsmiljø i dagtilbud

<https://www.eva.dk/dagtilbud-boern/organisering-godt-laeringsmiljoe-dagtilbud-introduktion>

KLAR til Læring - i fællesskaber

Hedensted kommune: KLAR til Læring

<http://klartillaering.dk/>

Medieret Læring

Sunesen, Micki Sonne Kaa (2017). ' Mediated learning experience - en inkluderende praksis i dagtilbud og skole'

Damon & Sunesen, Grethe & Micki Sonne Kaa (2013). 'Mediated learning experience'

<http://www.blivklog.dk/mediated-learning-experience/>

Program for Læringsledelse

Qvortrup, Ane (2017). ' Professionelle læringsfællesskaber i daginstitutionsregi'

Skov & Nordahl, Line og Thomas (2016). 'Det ved vi om – Datainformeret forbedringsarbejde i dagtilbud'

Ledelse

Trillingsgaard, A. (2015). 'Professionel forsimppling'

http://ukon.dk/wp-content/uploads/2015/09/Anders_vh-artikel2-trillingsgaard-150415_X.pdf

Vestergaard, Bo (2013). 'Relationel koordinering'

http://www.fairproces.dk/wp-content/uploads/2013/12/Relationel-koordinering_introduktion.pdf

Forældresamarbejde og - involvering

Danmarks Evalueringsinstitut – 5 veje til et styrket forældresamarbejde

<https://www.eva.dk/dagtilbud-boern/5-veje-styrket-foraeldresamarbejde>

KL's inspirationsmateriale til forældresamarbejde

http://www.kl.dk/ImageVaultFiles/id_81110/cf_202/Godt_p-vej_-_I_samarbejde_med_for-ldrene.PDF

www.hedensted.dk

Tlf.: 79755000